

Hihetetlenül zsúfolt volt a szoba, minden ágyon fiatalabb és idősebb nők heverték, mint a hátrahagyott testek egy halálos vírus után. Alig mozogtak, karjuk, lábuk vagy fejük épp hogy csak annyit rezdült, hogy lássuk, nem haltak meg. Mintha csak lázálmok képei zavarnák meg őket egy-egy pillanatra alvás közben. Több beteg karján és lábán szíjak feszültek, amik az ágyhoz rögzítették őket, kit lazábban, kit egészen szorosan. Még sosem láttam ehhez hasonlót.

– Muszáj ezt? – kérdeztem zaklatottan anyámtól, aki szintén nem tudta elkapni tekintetét, akárhogy is akarta.

– Nem tudom, kislányom. Gondolom, muszáj. Nem hiszem, hogy jókedvükben kötözik ki őket.

Anyám utólag ezerszer megbánta, hogy bevitt magával, de akkor már semmit sem tehetett. Akkorra már kizárólag Babi kötötte le a figyelmét, azon töprengett, vajon hogyan segíthetnénk rajta. Egyáltalán hogy köthetett ki itt? Anyám saját magát ostromozta: bizonyosan rossz unokahúga volt Babinak, amiért nem vette észre, hogy ekkora a baj. Bár én már elmúltam tizenhét, egy pszichiátria zárt osztályán biztosan semmi keresnivalóm nem volt, mégsem mondtam azt anyámnak, hogy odakint megvárom. Le sem tudtam venni a szemem a betegekről, akik álomittasan heverték az ágyakon. Lázasan kerestem köztük Babit, míg végre megtaláltam.

– Beszélj valakivel, kérlek! – unszoltam. A rácsos üvegablakon keresztül meredten bámultam Babi testét, az én Babimat, aki a kerti padon szokott ülni, és horkol a filmek alatt. Most is aludt, szája nyitva volt, ajkai cserepesen meredtek szét egymástól. Egyetlen vékony kórházi köpeny takarta testét, az is felcsúszott a combján, szemérmetlenül mutogatva lába közét. Kétségbeesetten ráztam anyám karját, mire ő keresgélni kezdett egy orvost vagy ápolót.

– Elnézést – szólította meg a közeli pult mögött álló fehér köpenyes hölgyet. – Tudna segíteni nekünk? Pille Berta rokonai vagyunk.

– Melyik az? – intett fejével a kórterem felé.

– Jobbról a második ágyon fekszik. Pille Berta. Nem tudunk semmit arról, mi történt, csak azt, hogy mentők hozták be. Egy boltban lett rosszul.

– Pillanat, nézem. Rokona? – Anyám bólintott. A hölgy a papírok között kotorászott. – Meg is van. Súlyos pszichotikus állapotban találtak rá a mentős kollégák. Egyelőre tőle magától nem sokat tudtak meg. A kartonja szerint komoly gyógyszereket szed: altatókat, antidepresszánsokat. Valószínűleg ezeket cserélte fel vagy rosszul adagolta őket. Amikor megtalálták, nem volt beszámítható állapotban, ezért hozták ide. Amikor az orvos kolléga

megérkezik, ő fogja tudni megvizsgálni és eldönteni, indokolt-e a további bent tartása vagy átkerülhet egy másik osztályra.

– És az mitől függ? – faggatta anyám.

– Például hogy veszélyes-e magára vagy a környezetére.

– Hogy lenne veszélyes magára?

– Asszonyom, aki ilyen komoly gyógyszereket szed, az nem teheti meg, hogy csak úgy abbahagyja a szedésüket vagy önmaga határozza meg, miből mikor mennyit vesz be. Ki kell zárni a szándékosságot is, mint lehetőséget.

– Mit ért ezalatt?

– Az öngyilkosságot.

– Öngyilkosság? Az lehetetlen... – hüledezett anyám, aztán elnémult. Agyában sorra cikáztak a gondolatok, melyek mind egyet fogalmaztak meg: *Mi van, ha mégis? Lenne oka rá?*

– Tehetünk addig érte valamit?

– Amíg le van szedálva, és nem látta orvos, addig semmit. Hoztak neki holmit?

– Igen, mindent! – Anyám buzgón a pult fölé emelte a telepakolt táskát. Nem az a bőrönd volt, amivel Babi mindig a Balatonra utazott.

– Akkor jó. Csüccsenjenek le, és szólok, ha itt az orvos.

Több óra várakozás után végül tudtunk beszélni a doktorral, de tőle sem tudtunk meg túl sokat. Azt mondta, Babit egyelőre megfigyelés alatt tartják, majd, amikor újra beállították a gyógyszereit, pszichiáter kezd vele foglalkozni.

– Doktor úr, gondolja, hogy... szándékosan csinálta? – puhatolózott anyám, saját felelősségét is kutatva a kialakult helyzetben.

– Korai még erre válaszolni – felelte az orvos. – Mit gondol, lett volna rá oka? Érte mostanában valamilyen trauma?

– Csakis traumák érték – hajtotta le a fejét anyám, mintha a felismerés súlya megadásra kényszerítené. Én viszont csak álltam ott mellette, és el sem tudtam képzelni, miről, kiről beszél. Azt magamtól is tudtam, hogy Babinak van egy undok lánya, de hát egy felnőttnek nem csak ennyiből áll az élete! Ott van a munka, a háztartás, a barátok, a rokonok, a családi összejövetelek, a nagy zabálások, a délutáni szunyókálások, a jó filmek és a még jobb könyvek! Babinak ott vagyunk mi. Egy felnőtt nem lehet boldogtalan, ha van valakije, aki szereti!

– Mikor mehetünk be hozzá? – lesett be a kórterem rácsos ablakán anyám.

– Most még semmiképp sem mehetnek be, és később is csak kísérővel. Ha jól látom, kezd magához térni. Még megvizsgálom, beszélek vele pár szót. Utána, ha akarják, segíthetnek neki kimenni a mosdóba és kicsit megtisztálkodni.

– Persze, itt leszünk.

Megtisztálkodni? Mosdóba menni? Babi felnőtt! Ő segített nekünk, ő kötötte be a cipőnket, ő húzta fel az összepöndörödött, vizes fürdőruhánkat a vállunkra, ő vágta fel a húst a tányérunkon...

Mintha álomból ébredtem volna, mikor az orvos végre intett, hogy bemehetünk érte és kikísérhetjük. Mit keresünk itt? Mit keres itt Babi? Mit keres itt bárki?! Sehová sem merem nézni, főleg Babira nem. Akárhová kaptam a tekintetem, mindenhol csupasz testek, kicsavarodott, görcsbe rándult csuklók, kikötözött bokák, ahol a bőr a kötés körül ijesztően ráncolódott össze az erőlködéstől. Odabent áporodott szag uralkodott; akkor még nem tudtam, hogy a pelenkás ürülék szagával keveredik az elhagyatottság, a tehetetlenség, az örület, a beteg lélek szaga.

– Elnézést – szólítottam meg hirtelen a bennünket kísérő nővért, mielőtt anyám megkérdezhetné volna, hogy segítsük talpra állítani Babit. – Muszáj a néniket így kikötözni?

Anyám szemrehányóan nézett rám, ám szemében némi büszkeség is csillogott, hogy az alig tizenkilenc éves lánya mert rákérdezni arra, amire ő nem.

– Ide nem jöhetnek be gyerekek! – csattant fel a nővér a kérdésem hallatán.

– A lányom tizenkilenc éves – nyomta meg a szavait anyám, mint aki sosem tudja megszokni, hogy mindig magyarázkodni kényszerül kislányos kinézetem miatt.

– Nem néz ki annyinak... – vont össze a szemöldökét a nővér.

– A nénik sem néznek ki veszélyesnek... – provokáltam.

– Magdus! – pirított rám anyám.

– Ha látná, néha mi folyik itt, nem így gondolná! – vetette oda a nővér. – Kishölgyem, ide nem azért kerülnek az emberek, mert gyomorrontásuk van. Tudom, hogy egyeseknek megrázó, de sajnos szükséges. Az ő érdekükben. Az ápolók is túlterheltek, mindenkinek jobb a korlátozó intézkedésekkel.

– Annak a néninek is, aki vagy hat órája fekszik kikötözve meztelenül a kórteremben? – erősködtem. Mindössze szemem sarkából merem a nénire pillantani, akinek szemmel láthatóan mindegy volt, ki látja szemérmes testtájait.

– A cél a kezelhető beteg. – A nővér rövidre zárta a vitát. – Melyik az Önök rokona?

– Ő ott, Pille Berta – mutatott rá anyám a kócos hajú, mocorgó testre.

– Mindjárt megnézem. Ha teljesen magához tért, és tisztán válaszol a kérdésekre, vihetik a mosdóba.

A nővér Babihoz fordult, feje alá nyúlt, megemelte kissé, majd mintha egy gyengeelméjűhöz beszélne, az arcába kiabált, még meg is paskolta egy kicsit.

– Jobban van, néni?

Néni? Babi nem néni! Nem retardált! És főleg nem beteg!

– Klárika! – Babi rá sem nézett a fölé tornyosuló nővérré, azonnal anyám felé nyújtotta a kezét, és kapkodott a levegőben, hogy elérje. Anyámmal egy emberként ugrottunk oda, és szorítottuk meg kihűlt ujjait.

– Babikám drága, hát mit műveltél magaddal?! – feddte meg anyám játékosan, miközben könnyek buggyantak ki a szeméből.

– Szia Babi! – Én csak ennyit tudtam mondani, kezét szorítottam, de hangom azonnal elcsuklott.

– Vigyetek haza! – nyöszörgött.

– Először menjünk ki a mosdóba! – javasolta anyám, és a nővért finoman félretolva Babi hóna alá nyúlt. – Tudsz járni?

– Pelenkát adtak rám, mint egy csecsemőre – dohogott, mire mind egyszerre neveltünk fel. A nővér szeme szikrákat szórt.

– Jobb lenne, ha összeszarná magát a néni, és abban feküdne órákig? – káralt a nővér.

– Köszönjük, innen boldogulunk – szigorította meg hangját anyám, és felém intett: menjek át Babi másik oldalára. Nagy nehezen ülő helyzetbe tornásztuk. Zavartan pislogott körbe.

– Amióta itt vagyok, az a nőszemély azóta így mutogatja a csunyáját! – ingatta a fejét.

– Nem tehet róla, Babikám – csitította anyám.

– Takard be, Klárika, nem bírom nézni.

– Talán egy vékony lepedőt ráterítek, azért csak nem fognak haragudni a nővérek.

– Rohadjanak meg!

Anyám egy pillanatra visszahőkölt. Babi sosem szokott csúnyán beszélni. Csak ült az ágy szélén, maga elé bámult, csupasz lábát lóbálta papucs fölé, de nem talált bele lábfejeével. Miközben én a hátánál fogva támasztottam, anyám némán elé guggolt, és gyengéden belebújtatta lábát a papucsba.

– Hogy érzed, meg tudnál állni a lábadon, Babikám?

– Pisilnem kell.

– Azért kérdezem. Próbáljunk meg kimenni a mosdóba!

– Még pelenka van rajta, Pisilhet abba – szólt bele a nővér, aki szeme sarkából figyelt bennünket, miközben lavórból mosdatni kezdte az egyik, bal oldalon heverő idős hölgyet.

– Inkább próbáljunk meg kimenni! – javasolta anyám, majd megint felém intett, hogy kerüljek az ágy másik oldalára. Ketten egyszerre felnyaláboltuk Babit, aki bizonytalanul ugyan, de megállt a lábán. Finoman irányba fordítottuk, és két oldalról támogatva megindultunk az ajtó felé, majd balra végig a folyosón. Ahogy közel hajoltam hozzá, most először nem volt parfümös-hajlakkos-cigarettafüstös illata. Állott, beteg, vizelettel keveredő kórházzsaga volt. Önkéntelenül is öklendezni kezdtem, ahogy az elviselhetetlen szag felkúszott az orromba. Számon véve a levegőt támogattam tovább, és szégyenkezve arra gondoltam: nem szabadott volna eljönnöm. Majd meglátogattam volna akkor, mikor már otthon gyógyulgat.

Anyám, felocsúdva saját döbbenetéből, megmentett a további sokktól: miután segítettem Babit pontosan ráültetni a wc-re, anyám kitessékelt. Azt mondta, innentől átveszi. El sem tudtam képzelni, mi lesz a dolga, és mi volna, ha mindezt nekem kellene csinálnom. Akkor éreztem meg először életemben: fiatalabb vagyok, mint amennyinek gondolom magam. Sokkal fiatalabb. Gyerek vagyok még, aki még nincs felkészülve a felnőttek sebezhetőségére.

Miután végeztek, anyám megkérdezte, segítenék-e megfürdetni Babit. Mondhattam volna nemet, nemet akartam mondani, mégis igent intettem. Azt mondta, csak annyi lesz a dolgom, hogy legyek a támasza, amíg ő lezuhanyozza és megmosdatja. Beállítottuk a tálcába, anyám kellemes melegre állította a vizet, és kibújtatta Babit a hátul záródó, kórházi hálóból. Még sosem láttam ilyen közről öregedő, meztelen női testet. Anyám akkor még a negyvenes éveiben járt, teste csinos volt, bőre napbarnított és feszes, cicije, feneke formás. Apám akkor még kifejezetten odáig volt érte, mindig végigsimított kerek domborulatain, ahányszor csak elmentek egymás mellett. Anyám nem mutogatta magát feleslegesen, de nem is volt szemérmes előttünk. Még nem láttam senkin, hogyan változik meg a bőr a korral, hogyan ráncosodik össze, ahol hajlik, hogy ereszkedik meg a kar alatt, hogyan fogy el a formás fenék, hogyan sorvadnak el az egykor izmos combok, hogyan ritkul és őszül meg a szőr mindenhol, hogyan válik a test egyre kevésbé vonzóvá a szemnek addig, amíg már senki sem néz rá szívesen.

Arra gondoltam, amíg a zuhany alatt állunk, és én tartom Babit, mesélek neki az egyetemről, a pasimról, felidézem a közös emlékeinket a Balatonról, a csütörtökökről, éneklek

neki azok közül a dalok közül, amiket ő énekelt nekünk mindig, vagy én is a nyakába fújok, hogy rázza ki a hideg, és nevéssünk együtt, ahogy ő tette régen. Mégsem bírtam egyetlen szót sem szólni. Némán tartottam, míg anyám zuhanyozta meztelen testét. Babi keze meglepően erősen szorította a karomat, de nem nézett rám. Üveges tekintettel bámulta a csempéket, miközben összefüggéstelenül dúdolt valamit.

Nem mertem odanézni, de éreztem, hogy anyám sír. Már nem törődött azzal, mennyire lesz vizes, cipővel állt be a tálcába Babi mellé, hogy minél alaposabban le tudja mosdatni. Akárhogy igyekezett, hogy engem szárazon tartson, a zuhanyból kitörő vízcseppek összefröcskölték a karom és az arcom. Szerencsére, így legalább volt, ami elrejtse a könnyeimet.